

"...

II- İTİRAZIN GEREKÇESİ

Başvuru kararının gerekçe bölümü şöyledir :

"İzmir Defterdarlığınca, TC Emekli Sandığı Genel Müdürlüğünün 48263076 sicil numarasından aylık alan Aysel Güler'in 1996/1 dönem vergi iadesine esas harcama belgesi ile ilgili olarak inceleme yapılmak üzere Bergama Vergi Dairesinin 9130040045 sicil nolu mükelefi olarak piliç seyyar satışı faaliyetinde bulunmakta iken, 15.5.1996 tarihinde faaliyetine son veren sanık Ünay Yılmaz'dan 1996 yılına ait kanuni olarak düzenlenmesi gereken defter ve belgelerin istendiği, buna ilişkin tebligatın 5.4.2000 tarihinde sanığa yapıldığı halde 15 günlük yasal süre içerisinde sanığın defter ve belgelerini herhangi bir mazeret göstermeden Vergi Denetmenliğine ibraz etmemesi nedeniyle 213 Sayılı Vergi Usul Kanununun 359/a-2 maddesi gereğince cezalandırılması istemiyle 10.7.2000 gün ve 2000/303 sayılı iddianamesi ile kamu davası açılmıştır.

Mahkememizce 13.6.2001 tarihli oturumda müdahil vekilinin görüşü sorulmuş ve Anayasaya aykırılığı mahkemenin takdirine bırakmıştır.

13.6.2001 tarihinde C. Savcısından sorulduğunda; 213 sayılı Yasanın a/2-Son maddesinde yazılı verilen hürriyeti bağlayıcı cezanın para cezasına çevrilmesinde "hüküm tarihinde yürürlükte bulunan asgari ücretin 1 aylık brüt tutarının yarısı esas alınır" hükmünün Anayasa eşitlik ilkesine aykırı bulunduğu ceza yargılamasının genel prensip olan sanığın suç tarihinde geçerli bulunan kanun maddesi gereğince ve suç tarihinde geçerli bulunan ceza ile cezalandırılması ve suç ve cezaların kanuni ilkesine aykırılık teşkil ettiği aynı tarihte aynı suçu işleyen iki sanıktan birinin mahkemenin daha önce sonuçlanmış olması nedeniyle diğerinden daha az cezalandırıldığı sonuç olarak hükmün Anayasanın eşitlik ilkesine ve bu nedenle 2, 10 ve 38/1 mad. aykırı olduğundan dosyanın aykırılık yönünden Anayasa Mahkemesine gönderilmesini talep etmiştir.

Suç konusu olayda sanığa verilecek hürriyeti bağlayıcı cezanın para cezasına çevrilmesinde 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 647 sayılı Cezaların İnfazı Hakkındaki Kanununun 4. maddesine farklı bir düzenleme getirmiştir. 213 sayılı Kanunun 359/a fıkrasının 2 nolu bendinin 3. fıkrası "hükmolunan hapis cezasının para cezasına çevrilmesinde hapis cezasının her bir günü için sanayi sektöründe çalışan onaltı yaşından büyük işçiler için hüküm tarihinde yürürlükte bulunan asgari ücretin bir aylık brüt tutarının yarısı esas alınır ve hükmolunan bu para cezası ertelenemez" şeklinde infaz hükmü öngörülmüştür. Söz konusu bu fıkra üç durum hakkında Anayasada yer alan temel hak ve hürriyetlere yönelik aykırılık bulunmaktadır.

Bu durumlar sırasıyla birinci olarak "hüküm tarihinde yürürlükte bulunan" ibaresi ile; ikinci olarak "asgari ücretin bir aylık brüt tutarının yarısı esas alınır" ibaresi ve üçüncü olarak "hükmolunan bu para cezası ertelenemez" şeklindeki ibarelerdir.

Buna karşılık diğer suçlarda uygulama alanı bulan 647 sayılı Kanununun 4. maddesinin birinci bendinde düzenlenen bu hüküm gereğince hürriyeti bağlayıcı cezalar suç tarihinde alt ve üst sınırları gösterilen miktarlar arasında para cezası tedbirine çevrilmekte ve 6madde iki yıla kadar hürriyeti bağlayıcı cezaların ertelenebilmesine yönelik takdir yetkisi tanımlanmıştır.

Esas Sayısı : 2001/353
Karar Sayısı : 2002/87

Her iki kanun hükümleri birbiriyle karşılaştırıldığında 647 sayılı Kanunun 213 sayılı Kanuna göre daha fazla sanık lehine hükümler öngörmektedir.

İptal davasında konu edilen mahkemece tespit edilen her üç durum müşterek özelliği, infaz hukuku yönünden eşitlik ilkesinin ihlal edildiği, noktasında birleşmiş olmalarından kaynaklanmaktadır. Öncelikle Anayasanın 10. maddesinde eşitliğin cezaların infaz sisteminde ayırım gözetilmeksizin kanun önünde eşitliği ifade etmekte olup aksi uygulamada infaz sisteminde eşitsizliğe yol açmaktadır. Çünkü 647 sayılı Kanuna göre suç tarihindeki miktarlara göre para çevrilme uygulanabilmekte iken, 213 Sayılı Kanuna göre hüküm tarihi esas alınmakta ve ileriki bir tarihteki tarifenin daha yüksek meblağ ihtiva edeceği çok açık bir durum olup bu yönden eşitsizliği ifade etmektedir, ikinci olarak 213 sayılı Kanuna göre, asgari ücretin bir aylık brüt tutarının yarısının esas alınması halinde 647 sayılı Kanun öngördüğü miktarlardan daha yüksek rakamlarla paraya çevrilmesine neden olması, yönünden eşitliği aykırı düşmektedir. Üçüncü olarak 213 sayılı Kanuna göre, hükmolunan bu para cezası ertelememesi halinde, 647 sayılı Kanunun tatbikinde ise cezanın tecili takdire bağlı uygulanabilme ihtimalini öngörmekte, iptal edilmeme halinde eşitlik ilkesi aykırı uygulama yapılmasını gerektirmektedir.

Mahkemelerce, bu şekilde uygulama yapılması halinde; Ceza İnfaz sisteminde aynı konudaki bu farklılıklar ve çelişkiler, Anayasal ilkelerle bağdaşmayacak ve bu sonuç Hukuk Devleti ilkesini zedeleyecektir.

Hukuk Devleti ilkesinin öğeleri arasında yasaların kamu yararına dayanması, kuralların herkes için konulması, kamu düzeninin kurulması ve korunması amacına yönelik bu kurallarda adalet ve hakkaniyet ölçülerinin de gözönünde tutulması gerekliliği bulunmaktadır.

Sonuç: Belirtilen nedenlerle

213 sayılı Vergi Usul Kanununun 359. maddesinin (a) fıkrasının 2. bendi 3. fıkrasında yer alan hüküm tarihinde yürürlükte bulunan asgari ücretin 1 aylık brüt tutarının yarısı esas alınır şeklindeki Kanun hükmünün 2709 sayılı Kanunla uygun bulunan 1982 Anayasası'nın 2, 10, 38/1 mad. aykırılığı ciddi olduğu kanaatine varıldığından anılan yasa maddesinin iptali istemi ile Anayasa Mahkemesi'ne başvurulmasına Anayasanın 152/1 mad. gereğince Anayasa Mahkemesi'nin bu konuda vereceği karara kadar davanın geri bırakılmasına 13.6.2001 tarihinde karar verildi.""